

In onze parochie worden Poolse vieringen en activiteiten georganiseerd door een Poolse priester, die gebruikmaakt van de kerk om de Poolse gemeenschap samen te brengen. Wij vinden het waardevol en belangrijk dat Poolse gelovigen zich bij ons welkom voelen - niet alleen tijdens de Poolse vieringen, maar ook tijdens de Nederlandse missen.

Daarom willen wij Poolse parochianen van harte uitnodigen om ook deel te nemen aan de Nederlandstalige vieringen. Op die manier kunnen we elkaar beter leren kennen, bruggen bouwen tussen culturen en samen één gemeenschap vormen. Tegelijkertijd zien wij het als een verrijking om de schoonheid van Poolse tradities, zoals het zegenen van paaseieren, te mogen delen binnen onze parochie in Nederland.

In Polen is de traditie van het zegenen van paaseieren een belangrijk en geliefd onderdeel van de paasviering. Op Stille Zaterdag brengen families mandjes met eieren, brood, zout en andere symbolische producten naar de kerk om deze te laten zegenen. De eieren staan symbool voor nieuw leven en hoop en nemen een centrale plaats in binnen het Paasfeest.

Wat zit er in het Świąconka-Paasmandje?

De inhoud van het mandje heeft een diepe religieuze betekenis:

- **Eieren (Pisanki):** Beschilderde eieren die staan voor nieuw leven, vruchtbaarheid en de verrijzenis.
- **Brood:** Meestal een gevlochten brood (chalka), dat symbool staat voor het lichaam van Christus.
- **Lam (Baranek):** Een figuurtje van boter, suiker of deeg, dat Jezus als het Lam Gods vertegenwoordigt.
- **Vlees/Worst:** Symboliseert overvloed, vreugde en de beëindiging van de vastentijd.
- **Zout & Peper:** Staat voor reiniging, gastvrijheid en de waarheid.
- **Mierikswortel:** Verwijst naar de bittere passie van Christus, overwinning op de bitterheid van de dood en ook als een symbool van **fysieke kracht, vitaliteit en gezondheid**. Men geloofde vroeger dat het eten van mierikswortel op paasochtend het lichaam zou versterken en beschermen tegen ziekten gedurende het jaar.
- **Ciasto (Babka/Paascake):** Symbool voor vaardigheden en vreugde.
- **Versiering** - De Paasmand wordt versierd:
 - **witte linnen servet** (symbool voor de lijkwade van Christus) en versierd met
 - **bukspan** (buxus) takjes die staan voor hoop en eeuwig leven.

Traditie en betekenis

- **Stille Zaterdag en zegenen van paaseieren:** Het is een moment van samenkomst en voorbereiding op Pasen.
- **1e- Pasdag / Paasontbijt / :** De gezegende etenswaren worden op Paaszondagochtend tijdens het ontbijt met familie gedeeld. Een populaire traditie op paaszondag is het spel **Tikkie** (of *bitki*). Twee mensen tikken hun versierde eieren tegen elkaar aan. Degene wiens ei heel blijft, wint en krijgt (volgens het bijgeloof) een extra portie geluk voor de rest van het jaar.
- **2e- Pasdag / Natte maandag / Śmingus Dyngus:** het is een van de meest speelse en herkenbare Poolse tradities, die gevierd wordt op **Paasmaandag**. Op deze dag besproeien mensen elkaar - van vrienden en familie tot soms zelfs wildvreemden - met water. Wat vroeger begon met een paar druppels wijwater of parfum, is in de loop der jaren uitgegroeid tot ware watergevechten met emmers, waterpistolen en soms zelfs tuinslangen.

Regionale technieken van Pisanki

Het is een echt monnikenwerk dat vaak van generatie op generatie wordt doorgegeven. De technieken en natuurlijke kleurstoffen voor **pisanki** (versierde eieren) vormen een prachtig stukje Pools erfgoed. Elke regio heeft inderdaad zijn eigen stijl. Geverfde eieren waren vroeger ook een vorm van communicatie. Meisjes gaven hun mooiste *pisanki* aan de jongens die ze leuk vonden. Een rijk versierd ei was een teken van grote affectie.

Naast het kleuren zijn er verschillende manieren waarop de patronen worden aangebracht op eieren:

1. **Kraszanki:** Eieren die simpelweg in één kleur gekookt zijn (vaak met uienschillen) zonder extra versiering, of later met een mesje ingekrast (**drapanki**).

2. **Pisanki:** De bekendste methode waarbij patronen met **warme bijenwas** op het ei worden getekend voordat het in de verf gaat (de batikmethode).

3. **Wyklejanki:** Vooral in de regio rond Warschau (Mazovië) worden eieren versierd met vlierbesmery of kleurrijke wol.

4. **Nalepianki:** In de regio rond Łowicz en Kurpie plakt men piepkleine, met de hand uitgeknipte papieren kunstwerkjes (**wycinanki**) op de eieren.

Betekenis en symboliek van Natte maandag

- **Reiniging en Vruchtbaarheid:** Water staat symbool voor de zuivering van de ziel en het verwelkomen van de vruchtbare lente.
- **Hofmakerij:** Traditioneel gooiden jongens water over de meisjes die ze leuk vonden. Er werd zelfs gezegd dat een meisje dat niet nat werd, minder kans had om dat jaar te trouwen.
- **Geluk:** Hoewel je kletsnat kunt worden, wordt het beschouwd als een teken van geluk en gezondheid voor het komende jaar.
- Het is een dag vol gelach die de overgang markeert van de serieuze vastentijd naar de vreugde van de lente.

Deze traditie stamt uit de 7e tot 12e eeuw en wordt nog steeds sterk in ere gehouden door Polen, ook in het buitenland. Voor Polen die in Nederland wonen, blijft deze traditie van grote betekenis. Ze helpt om de band met hun cultuur en geloof levend te houden, en geeft een gevoel van verbondenheid, juist wanneer men ver van huis is. Tegelijkertijd zien we dat steeds minder mensen de weg naar de kerk vinden, waardoor het des te belangrijker wordt om elkaar te blijven opzoeken en te versterken in gemeenschap.

Samen kunnen we een open en warme gemeenschap creëren, waarin ruimte is voor verschillende achtergronden, talen en traditie - en waarin iedereen zich thuis kan voelen.

